

Llengua Catalana Estàndard en els Mitjans de Comunicació

2015/2016

Codi: 103856

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	FB	1	1

Professor de contacte

Nom: David Paloma Sanllehi

Correu electrònic: David.Paloma@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Ignasi de Loiola Badia Capdevila

Prerequisits

El coneixement d'aspectes bàsics de la llengua catalana no és una condició exigida per cursar aquesta assignatura: sí que és una condició necessària, tanmateix, per assolir-ne els objectius.

Els alumnes farien bé de repassar els continguts que es detallen a continuació, abans d'emprendre l'assignatura i també durant el període d'aprenentatge:

- a) Les regles d'accentuació i la dièresi
- b) L'apostrofació. Norma general i casos especials
- c) Les concordances entre subjecte i verb i en construccions esdevenimentals
- d) El gènere dels substantius i els substantius amb doble gènere
- e) El nombre en els substantius i els adjectius. Les formes amb la terminació <-s> o <-os>
- f) Les formes no personals del verb: infinitius i participis estàndard
- g) Les perífrasis modals i aspectuals

Objectius

El pla d'estudis que comprèn l'assignatura *Llengua catalana estàndard en els mitjans de comunicació* es fonamenta en les competències relacionades amb la creació i producció de continguts, basades de manera concreta en capacitats

derivades de les ciències del llenguatge. Els tres primers cursos de cada grau garanteixen una formació bàsica i generalista en què se subratlla l'adquisició gradual de teoria i pràctica de les habilitats específiques del periodisme, la comunicació audiovisual i la publicitat i les relacions públiques.

L'assignatura *Llengua catalana estàndard en els mitjans de comunicació* contribueix a la formació del perfil professional, en televisió, en ràdio, en premsa escrita, en gabinets de premsa o en els mitjans de comunicació en línia. És molt alt, doncs, l'interès per la llengua en el desenvolupament professional que té lloc en un entorn de cultura i llengua catalanes.

Els objectius formatius de l'assignatura són els següents, sempre relacionats amb coneixements, habilitats i actituds, i també d'acord amb els cinc punts del programa de l'assignatura:

- > Conèixer les característiques i els condicionaments dels textos propis dels mitjans de comunicació.
- > Analitzar l'estandardització de la llengua catalana oral en el procés de normalització i consolidació lingüístiques.
- > Consolidar els coneixements i l'aplicació de la normativa catalana, per arribar a tenir un domini complet del sistema lingüístic.
- > Conèixer i dominar la pronunciació formal.

Competències

- Aplicar la imaginació amb flexibilitat, originalitat i fluïdesa.
- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Expressar-se amb fluïdesa i eficàcia comunicativa en les dues llengües oficials oralment i per escrit.
- Gestionar el temps de manera adequada.
- Valorar la diversitat i la interculturalitat com a base per a treballar en equip.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar la imaginació amb flexibilitat, originalitat i fluïdesa.
2. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
3. Construir textos en les dues llengües oficials que s'adeqüin a les estructures del llenguatge periodístic.
4. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
5. Demostrar que es té domini de les llengües oficials i dels seus recursos expressius per produir texts orals i escrits amb fluïdesa, eficàcia i precisió.
6. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
7. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
8. Expressar-se oralment i per escrit amb correcció.
9. Gestionar el temps de manera adequada.
10. Trobar el que és substancial i rellevant en textos periodístics, en les dues llengües oficials, en qualsevol suport per detectar formes correctes d'expressió orals i escrites.
11. Valorar la diversitat i la interculturalitat com a base per a treballar en equip.

Continguts

1. Llengua catalana oral

1.1. Característiques de la llengua parlada

1.2. Criteris de pronunciació. L'aplicació de la *Proposta de l'IEC per a un estàndard oral* en els mitjans de comunicació

1.3. L'eficiència locutiva: Escriure per a l'oïda. Adequació als diferents registres orals

2. Llengua i variació funcional

2.1. La situació comunicativa

2.2. Els mitjans de comunicació com a reflex de la diversitat lingüística

2.3. Les variacions pel canal, pel tema, pel to i pel tenor

3. Norma i estàndard

3.1. El procés d'estandardització: composicionalitat i polimorfisme

3.2. Les eines de consulta per al professional

3.3. La normativa catalana i els llibres d'estil

4. Qüestions avançades de gramàtica i lèxic

4.1. Articles, quantitatius i possessius. Expressions temporals i pronoms.

4.2. Preposicions. Canvi i caiguda de preposicions

4.3. Recursos fraseològics propis del periodisme, interferències i implantacions

5. Gramàtica textual

5.1. La llengua com a acte. Implícits i supòsits.

5.2. Cohesió i coherència textual

5.3. Organització de les dades del text. Recursos discursius. Seqüències textuais.

Metodologia

El mètode docent entorn de l'assignatura *Llengua catalana estàndard en els mitjans de comunicació* se centra en el recull d'evidències que il·lustren les fites, els esforços i el progressos de l'estudiant, cosa que proporciona com a mínim dues bondats implícites:

a) Donar espai per a la reflexió de l'aprenentatge i per a la visualització dels resultats de l'aprenentatge

b) Comprometre l'estudiant en la capacitat professional gràcies a la demostració de les seves pròpies habilitats lingüístiques.

E

E

E

El professor acompanyarà el procés d'aprenentatge de l'alumne a la classe, en les activitats dirigides i a través de les tutories. I farà per manera que el caràcter pràctic de l'assignatura no impedeixi en cap moment la promoció de la reflexió crítica i el pensament abstracte, eines bàsiques per a la maduració cognitiva i personal dels estudiants. El tracte personalitzat, a més, permetrà que els continguts del programa es puguin adaptar a les necessitats cognitives i instrumentals de cada un d'ells.

L'alumne castellanoparlant i provinent de fora dels Països Catalans i, per tant, sense escolarització prèvia en llengua catalana, haurà de seguir un pla de treball ajustat a algun dels recursos següents per aprendre català, i ho haurà de fer de manera paral·lela a l'assistència setmanal a les classes de teoria i de seminaris.

> *Gramàtica pràctica del català*, Bastons, N.; Bernadó, C.; Comajoan, Ll., Editorial Teide, 2011.

> Romanica Intercom. <http://www.romanicaintercom.com/>

> Argumenta. http://wuster.uab.cat/Web_Argumenta_Obert/

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Comprensió de les obres de referència	15	0,6	6, 7, 9
Introducció als llibres d'estil dels mitjans de comunicació en català	4	0,16	6, 7
Lectura inicial	0,5	0,02	6, 9
Observació guiada d'usos lingüístics en els principals mitjans de comunicació en català	10	0,4	2, 4
Redacció i locució de textos en llengua estàndard	10	0,4	3, 5, 8
Reforç de la normativa escrita	8	0,32	5, 6, 8
Resolució guiada de dubtes lingüístics	4	0,16	7
Resolució i correcció de test inicial oral i escrit	1	0,04	6
Tipus: Supervisades			
Pràctiques ortofòniques	13	0,52	3, 5, 8
Resolució de dubtes	4,5	0,18	4
Tipus: Autònomes			
Abordatge individual de dos llibres sobre la llengua en els mitjans de comunicació	15	0,6	1, 2, 9
Elaboració textos per ser dits i textos per ser llegits	17	0,68	3, 7
Esquematitzar i locutar editorials radiofònics o presentacions de debats televisius	6	0,24	3, 8
Lectura guiada de la Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana	4	0,16	2, 9, 11
Lectures seleccionades	10	0,4	8
Recerca sobre aspectes diferenciadors dels llibres d'estil	10	0,4	2, 7
Redactar i locutar sumaris	6	0,24	8, 10
Resum d'intervencions orals	6	0,24	10

Avaluació

Els nous plantejaments didàctics de Bolonya fan recórrer a vells procediments d'avaluació continuada. En l'assignatura *Llengua catalana estàndard en els mitjans de comunicació* es demana de construir el coneixement i l'aprenentatge de manera coresponsable i, també, d'acceptar que la finalitat bàsica que mou professors i alumnes és aconseguir un aprenentatge millor. L'assistència a classe és obligatòria, atès que es tracta d'una assignatura presencial. Si no s'arriba a un 80% d'assistència, la qualificació serà NP 'no presentat'.

A continuació presentem les activitats d'avaluació previstes per al curs 2015/2016, distribuïdes en activitats autònomes, supervisades i dirigides. Cadascuna d'aquestes activitats s'avalua amb uns punts concrets; el màxim és 74:

Contingut		Activitats d'avaluació			<align="center"> Nota s/ 74	L'avaluació es realitza mitjançant el resultat de l'actitud i la teoria és el 40% de la nota final i el 60% NO es fa mitja si la nota de teoria o de semi és inferior a 3. Tene dret a reavaluar els alum amb
Temes	Competències	Autònomes 3 punts	Supervisades 2 punts	Dirigides 1 punt		
1. ELS NIVELLS DE L'EFICIÈNCIA LOCUTIVA	Demostrar capacitat d'autoapren. i autoexigència	<i>La llei d'horaris comercials</i>	<i>Cinc presidents a Madrid</i>	<i>Capturat un presoner</i>		
	Expressar-se amb correcció oral					
2. ELS CRITERIS DE PRONUNCIACIÓ. 'PROPOSTA PER A UN ESTÀNDARD ORAL DE LA LLENGUA CATALANA'	Demostrar capacitat d'autoapren. i autoexigència	<i>La recerca de casos</i>	<i>AQU Catalunya</i>	<i>PEO FON i PEO MORF</i>		
	Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom					
3. LLENGUA ORAL I LLENGUA ESCRITA: DE GREGORY & CARROLL A L'ESCRPTURA DELS NUMERALS	Expressar-se amb correcció oral	<i>Text de creació</i>	<i>Text de creació</i>	<i>Gregory & Carroll</i>		
4. VARIACIONS PEL CANAL, TEMA, TENOR I TO	Expressar-se amb correcció escrita i oral	<i>Text de creació</i>	<i>Text de creació</i>	<i>Entrevista</i>		

	Demostrar capacitat d'autoapren. i autoexigència				una nota inclo entre 4
5. EL PROCÉS D'ESTANDARDITZACIÓ I L'ESTANDARDITZACIÓ DE LA LLENGUA CATALANA	Desenvolupar un pensament i un raonament crítics	Barbaris.	Fabra i la depuració	Dates del procés	
	Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom				
6. EL LLENGUATGE EFICAÇ I LA DIVERSITAT LINGÜÍSTICA EN ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ	Expressar-se amb correcció escrita	Text de creació	Estratègies	Defectes	
7. LES EINES DE CONSULTA: DE L'ESADIR AL TERMCAT	Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font per a l'elaboració de productes comunicatius	Resolució de casos	Resolució de casos	---	
8. ASPECTES DE GRAMÀTICA: ELS PRONOMS RELATIUS	Expressar-se amb correcció oral i escrita	Text de creació	Textos	Frases	
9. ASPECTES DE GRAMÀTICA: ELS PRONOMS FEBLES	Expressar-se amb correcció oral i escrita	Estil i normativa	Hi, en, els els	Desclass.	
10. LA COHESIÓ TEXTUAL	Expressar-se amb correcció oral i escrita	Text de creació	Porter de discoteca	Empleats i treballad.	
11. ILUSTRUM. LA LLENGUA CATALANA: UNA ESTRUCTURA D'ESTAT	Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom	Recol·lec. de preguntes i de textos	Recol·lec. de preguntes i de textos	---	
12. PERSONATGES CONVERTITS EN PARAULES	Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom	Dossier Nota sobre 10	---	---	

4,9.

Aquest és el model avaluatiu que se segueix en aquesta assignatura:

Teoria				Seminari			
contr. 1 45%	contr. 2 45%	classe 10%	Nota	contr. 1 40%	contr. 2 40%	classe 20%	Nota
			100%				100%

A continuació esmentem tres exemples:

1) Exemple d'alumne que aprova

Teoria				Seminari			
contr. 1	contr. 2	classe	Nota	contr. 1	contr. 2	classe	Nota
4,2	4,1	7	4,4	5,5	7	4	5,8

Teoria (40%): 4,4 / Seminari (60%): 5,8 / NOTA FINAL: 5,2

2) Exemple d'alumne que suspèn però amb dret a reavaluació

Teoria				Seminari			
contr. 1	contr. 2	classe	Nota	contr. 1	contr. 2	classe	Nota
4,2	4,1	7	4,4	5,5	4,5	4	4,8

Teoria (40%): 4,4 / Seminari (60%): 4,8 / NOTA FINAL: 4,6

3) Exemple d'alumne que suspèn i que no té dret a reavaluació

Teoria				Seminari			
contr. 1	contr. 2	classe	Nota	contr. 1	contr. 2	classe	Nota
4,2	4,1	7	4,4	3,5	3	4	3,4

Teoria (40%): 4,4 / Seminari (60%): 3,4 / NOTA FINAL: 3,8

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitat de contingut	45%	2	0,08	
Activitat sobre les activitats	45%	2	0,08	
Sobre el judici crític	10%	2	0,08	

Bibliografia

Avui (1997). *Llibre d'estil*. Empúries. Barcelona.

Badia Margarit, Antoni Maria (1994). *Gramàtica de la llengua catalana. Descriptiva, normativa, diatòpica, diastràtica*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Badia, Jordi et al. (1997). *El llibre de la llengua catalana*. Barcelona: Castellnou.

Bassols, Margarida et al. (1997). *La llengua de TV3*. Barcelona: Empúries.

Bassols, Margarida; Segarra, Mila [ed.] (2009). *El col·loquial mediatitzat*. Vic: Eumo Editorial.

Bau, Montserrat; Pujol, Montserrat; Rius, Agnès (2007). *Curs de pronunciació: exercicis de correcció fonètica*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Bibiloni, Gabriel (1997). *Llengua estàndard i variació lingüística*. València: Edicions 3 i 4.

Bibiloni, Gabriel (2006). "L'ús de la llengua catalana a IB3 Televisió". A: <<http://bibiloni.cat/blog/?p=239>>

Bibiloni, Gabriel. *Guia de correcció fonètica*. A: <<http://bibiloni.cat/correcciofonetica/index.html>>

Bonet, Eulàlia et al. (1997). *Manual de transcripció fonètica*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Castellanos, Josep Anton (1997). *Quadern: normativa bàsica de la llengua catalana*. Bellaterra: Institut de Ciències de l'Educació, Universitat Autònoma de Barcelona.

Castellanos, Josep Anton (2004). *Manual de pronunciació*. Vic: Eumo.

Company, Catalina; Puigròs, M. Antònia (2006). *Llibre d'estil d'IB3*. Palma: Consorci per al Foment de la Llengua Catalana i la Projecció Exterior de la Cultura de les Illes Balears.

Consell de Mallorca; Universitat de les Illes Balears (2009). *Llibre d'estil per als mitjans de comunicació orals i escrits*. Palma: Consell de Mallorca, Universitat de les Illes Balears.

Coromina, Eusebi (2008). *El 9 Nou, El 9 TV. Manual de redacció i estil*. Vic: Premsa d'Osona.

Creus, Imma; Romero, Sílvia (1999). "Els mitjans de comunicació orals a Lleida". *Llengua i Ús*, núm. 14, p. 31-36.

Creus, Imma, Julià, Joan i Romero, Sílvia (2000). *Llengua i ràdio*. Lleida: Pagès Editor.

Cros, Anna; Segarra, Mila; Torrent, Anna Maria (eds.) (2000). *Llengua oral i llengua escrita a la televisió*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Cuenca, Maria Josep (1996). *Sintaxi fonamental*. Barcelona: Empúries.

Dolç, Mavi, Teruel Planas, Elvira (1998). "Anatomia d'una notícia: aspectes lingüístics dels telenotícies". *Anàlisi*, núm. 22. Pàg. 99-119.

Enciclopèdia Catalana (1985). *Diccionari castellà-català*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Institut d'Estudis Catalans (1990). "La llengua catalana en els mitjans de comunicació de massa i especialment en la televisió". A: *Documents de la Secció Filològica I*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, p. 137-140.

Institut d'Estudis Catalans (1993). "La llengua catalana i els mitjans de comunicació de massa". A: *Documents de la Secció Filològica II*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, p. 31-36.

Institut d'Estudis Catalans (2007). *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona, Palma de Mallorca, València.

Llibre d'estil. El Periódico de Catalunya (2002). Barcelona: Ediciones Primera Plana.

Lacreu, Josep (2008). *Manual d'ús de l'estàndard oral*. 8a edició corregida. València: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.

Marí, Isidor (2007). "La consolidació d'un estàndard oral: límits i condicions". *Quaderns del CAC*, núm. 28. Pàg. 31-37.

Mestres, Josep M. et al. (2007). *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos*. 3a edició, actualitzada i ampliada. Barcelona: Eumo Editorial.

Mollà, Toni (2007). "El model lingüístic oral: el cas de Canal 9 o el nivell (lingüístic) desnivellat". *Quaderns del CAC*, núm. 28. Pàg. 13-19.

Paloma, David (2010). *50 obres de llengua del segle xxi. Ressenyes i propostes de recerca*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Paloma, David; Rico, Albert (2000). *Diccionari de pronunciació en català*. Barcelona: Edicions 62.

Paloma, David; Rico, Albert (2005). *No et confonguis! Diccionari de mots que es confonen*. Barcelona: Empúries.

Paloma, David; Rico, Albert (2008). *Diccionari de dubtes i barbarismes*. Barcelona: Edicions 62.

Pons, Agustí (2010). *Cartes a Clara: una periodista del segle xxi*. Barcelona: Meteora.

Pujol, Josep M.; Solà, Joan (1995). *Ortotipografia*. Barcelona: Columna.

Saborit, Josep (2009). *Millorem la pronúncia*. València: Acadèmia Valenciana de la Llengua.

Solà, Joan (1994). *Sintaxi normativa*. Barcelona: Empúries.

Solà, Joan et al. (2002). *Gramàtica del català contemporani*. Barcelona: Empúries.

Termcat (1997). *Diccionari de neologismes*. Barcelona: Edicions 62.

Teruel, Maria Elvira (1997). *Retòrica, informació i metàfora*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Teruel, Elvira (ed.) (1998). *Assaig de reflexió a l'entorn del discurs dels mitjans de comunicació*. Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Vallverdú, Francesc (2000). *El català estàndard i els mitjans audiovisuals*. Barcelona: Edicions 62 - Televisió de Catalunya. Pràctiques Lingüístiques, 3.

Webgrafia

Centre de Terminologia Termcat: *Neoloteca*. [<http://www.termcat.net>]

Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals: *Portal lingüístic*. [[http:// esadir.cat](http://esadir.cat)]

Enciclopèdia Catalana: *Gran enciclopèdia catalana*. [<http://www. enciclopedia.cat>]

Enciclopèdia Catalana: *Diccionari de la llengua catalana*. [<http://www. enciclopedia.cat>]

Institut d'Estudis Catalans: *Diccionari de la llengua catalana*. [<http://pdl.iec.cat>]

Institut d'Estudis Catalans: *Gramàtica de la llengua catalana*.
[<http://www.iecat.net/Institucio/seccions/Filologica/gramatica/default.asp>.]

Paloma, David; Mas, Josep Àngel; Montserrat, Mònica (2011). *Diccionari de dubtes del català oral*. [<http://www.diccionari.lecturanda.cat>].

Puigdomènech, Laura; Solís, Marina (2005). *Proposta de llibre d'estil per a Andorra Televisió*. [http://www4.uji.es/~al058181/Llibre_estil_Andorra.pdf]

Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, Institut d'Estudis Catalans, Centre de Terminologia Termcat. *Optimot*. [<http://optimot.gencat.cat>]